

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Základní škola a Mateřská škola Ostašov, Liberec, p. o.

Obsah

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	1
ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ	1
Základní škola a Mateřská škola Ostašov, Liberec, p. o.	1
1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2 CHARAKTERISTIKA A PROSTOROVÉ PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY	4
3 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ	4
4 PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	4
5 CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	4
6 FORMY ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	5
7 OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČASOVÝ PLÁN ČINNOSTÍ ŠD	5
7.1 Vzdělávací oblasti, průřezová témata.....	5
Jazyk a jazyková komunikace	5
Člověk a jeho svět	5
1. Místo, kde žijeme	5
2. Lidé kolem nás.....	6
3. Lidé a čas	6
4. Rozmanitost přírody.....	6
5. Člověk a jeho zdraví	6
Umění a kultura.....	6
1. Hudební výchova.....	6
Výtvarná výchova	6
Člověk a svět práce	6

Průřezová témata.....	6
7.2 Klíčové kompetence	7
Kompetence k učení.....	7
Kompetence k řešení problémů.....	7
Kompetence komunikativní	7
Kompetence sociální a personální	7
Kompetence občanské	7
Kompetence pracovní	8
Kompetence k naplnění volného času	8
7.3 Časový plán ŠD.....	9
1. blok.....	9
2. blok.....	9
3. blok.....	9
4. blok.....	9
8 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ÚČASTNÍKŮ NADANÝCH, MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	9
8.1 Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
8.2 Podmínky vzdělávání účastníků nadaných a mimořádně nadaných	10
9 EVALUACE	10
10 MATERIÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY.....	10
11 PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ	11
11.1 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:	11
11.2 Psychosociální podmínky:.....	11
12 ZVEŘEJNĚNÍ ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	11

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Ostašov, Liberec, p. o.**

Adresa školy: Křížanská 80, Liberec 20, 46010

(tel.: 604 299 077)

Adresa odloučeného pracoviště: Heřmánková 95, Liberec 33, 46001

(tel.: 725 420 292)

Ředitel školy: **Ing. Radek Vystrčil**

Statutární zástupce ředitele školy: **Mgr. Martina Stránská Krupková**

Koordinátorka ŠVP ŠD: **Bc. Jana Fořtová**

web: www.zsostasov.cz

IČO: 72 74 17 91

IZO: 102241082

RED-IZO: 650018273

Platnost dokumentu: od 1. září 2025

2 CHARAKTERISTIKA A PROSTOROVÉ PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina (dále jen ŠD) je součástí Základní školy a Mateřské školy Ostašov, Liberec, p. o., kapacita je 150 účastníků a poskytuje zájmové vzdělávání především žákům 1. stupně ZŠ. ŠD vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách, provoz školní družiny je popsán ve Vnitřním řádu ŠD.

ŠD se nachází se v budově 1. stupně, na Žakovské a Heřmánkové ulici. Naše škola je situována v krásném prostředí okrajové části města Liberce. Okolí, ve kterém se škola nachází, je využíváno k realizaci programu ŠD. Účastníci zájmového vzdělávání (dále jen „účastníci“) tráví čas rovněž na školních hřištích a na zahradách školy. Školní družina má 5 oddělení, do kterých chodí účastníci různých věkových skupin. Stravování je zabezpečeno ve školní jídelně.

3 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Pedagogické působení v ŠD zajišťují kvalifikovaní pedagogové. Dle možností se zúčastňují akreditovaných kurzů zaměřených na práci v ŠD, vzdělávají se také samostudiem, sledováním nových publikací, knih, odborných článků v časopisech, zajišťují nové náměty pro zájmové a rekreační aktivity v ŠD.

4 PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

O zařazení účastníků do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněné žádosti o přijetí. Přijetím účastníka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka školní družiny. Po přijetí na odchodovém listu zákonní zástupci přihlášeného sdělí rozsah docházky a způsob odchodu účastníka ze ŠD pro daný školní rok. Pokud zákonní zástupci potřebují uvolnit své dítě ze ŠD v jinou dobu nebo s jinou osobou, než je uvedeno na odchodovém listu, požádají **vždy písemně** o změnu odchodu (papírový mimořádný odchod, Bakaláři). Do ŠD může být účastník přihlášen během celého školního roku, pokud není naplněna její kapacita.

Zákonní zástupci (dále „plátce“), jsou povinni hradit za každé dítě, umístěné ve ŠD, příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů (viz Vnitřní řád ŠD). Nebude-li příspěvek zaplacen včas nebo ve správné výši do 20. dne následujícího měsíce, může být účastník následně na základě rozhodnutí ředitele školy ze ŠD vyloučen.

Ukončit docházku do školní družiny může na základě písemné žádosti zákonný zástupce během celého školního roku.

5 CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Cílem našeho vzdělávacího programu je výchova ke smysluplnému využívání volného času. Chceme účastníkům nabídnout širokou škálu podnětů a nápadů, aby svůj volný čas dokázaly naplnit. Cíle jsou v souladu s ŠVP ZŠ, „Společně chceme vytvořit takovou školu, ve které se žáci cítí bezpečně, ve které učení žáky baví, a která jim dává to, co potřebují do života. Prioritou školy je rovněž výchova dětí ke zdravému životnímu stylu, neboť zdraví je důležitým předpokladem aktivního a spokojeného života. Je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody.“

Cílem je:

- podněcovat účastníky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést účastníky k všestranné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u účastníků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat účastníky, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti
- podněcovat získávání a uplatňování znalostí v souladu s ŠVP ZŠ

- účastníky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za něj odpovědný
- vedeme účastníky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám

Při plnění těchto cílů bereme na zřetel věkové a individuální rozdíly účastníků; zákonitosti skupinové dynamiky; zájmy a očekávání účastníků.

Ve školní družině:

- nabízíme zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností; odpočinku a relaxací; hrou a individuální práci
- zařazujeme metody a formy vzdělávacího programu Začít spolu
- rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat toho druhého, podílíme se na budování vhodného skupinového klimatu, vedeme je k otevřené komunikaci
- respektujeme individuální schopnosti a dovednosti účastníků

6 FORMY ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

- pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
- příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová činnost
- odpočinková činnost
- spontánní činnost
- individuální práce

7 OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČASOVÝ PLÁN ČINNOSTÍ ŠD

7.1 Vzdělávací oblasti, průřezová témata

Jazyk a jazyková komunikace

- čtenářské aktivity, které pomáhají k osvojení a procvičování čtenářských strategií a prohlubování čtenářských dovedností, čtení s porozuměním
- skupinové a individuální čtení, podpora vlastní tvorby
- rozvíjení vyjadřovacích schopností, slovní zásoby
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a ke čtení

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, určení významných objektů, orientace v prostoru a čase
- místně zakotvené učení
- bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách; dopravní výchova – pravidla silničního provozu.

2. Lidé kolem nás

- vztahy mezi účastníky, klima třídy/družiny, verbální i neverbální komunikace
- osvojení zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemné úcty
- dodržování pravidel stolování
- prevence proti šikaně, prvky mediální výchovy

3. Lidé a čas

- seznámení žáků s minulostí našich dějin, upevňování tradic a zvyků naší vlasti
- budování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, správné využití volného času základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit.

4. Rozmanitost přírody

- vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování rostlin a živočichů, výtvarné zpracování, péče o pokojové květiny
- enviromentální výchova a ochrana přírody
- prvky učení venku

5. Člověk a jeho zdraví

- poznávání sebe sama, péče o zdraví, zdravotní prevence, nemoc/úraz, osobní hygiena a čistota, ošetřování drobných poranění
- chování v mimořádných situacích, pravidla bezpečného chování ve volném čase

Umění a kultura

1. Hudební výchova

- zpěv, rytmizace a melodizace jednoduchých textů
- poslech, relaxace

Výtvarná výchova

- používání prvků vizuálně obrazného vyjádření
- rozvíjení estetického citění
- prostor pro vlastní tvorbu

Člověk a svět práce

- pracovní činnosti, práce s tradičním i netradičním materiálem, práce dle návodu
- péče o rostliny
- stolování, příprava jednoduchých pokrmů

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

- Environmentální výchova
- Mediální výchova

7.2 Klíčové kompetence

Ve školní družině během volnočasových aktivit posilujeme a rozvíjíme níže uvedené klíčové kompetence, které úzce souvisí s kompetencemi ŠVP ZŠ.

Kompetence k učení

- účastník vnímá vzdělávání jako celoživotní proces
- pracuje s chutí, započatou práci dokončuje
- získané zkušenosti využívá i v jiných činnostech
- pracuje v týmu, výsledky dokáže prezentovat
- umí zhodnotit dokončenou aktivitu

Kompetence k řešení problémů

- účastník hledá různé varianty řešení problémů a vybírá mezi nimi
- komunikuje s týmem, dokáže požádat o pomoc, umí říct svůj názor
- všímá si problémů a dění kolem sebe
- je schopen poučit se z chyb

Kompetence komunikativní

- vhodně komunikuje s vrstevníky i dospělými
- účastník je veden ke kultivovanému slovního projevu, rozvíjení slovní zásoby
- zapojuje se do diskuze, naslouchá druhým

Kompetence sociální a personální

- účastník je veden k pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů v sociálních vztazích
- dokáže se podřídit, prosadit i přijmout kompromis
- samostatně se rozhoduje o svých činnostech, nese zodpovědnost za své činy
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- respektuje dohodnutá pravidla

Kompetence občanské

- účastník si je vědom svých práv a povinností i práv a povinností druhých
- učí se ovládat negativní citové reakce, překonávat náročné životní situace, nepodléhat jim a vyrovnávat se s nedostatky a neúspěchy
- v krizové situaci a situaci ohrožující zdraví a život se chová a postupuje podle pokynů kompetentních osob
- váží si tradice a kulturního dědictví, vnímá krásy přírody a cíleně o ni pečuje

Kompetence pracovní

- účastník si udržuje čisté pracovní místo
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje, pomůcky

Kompetence k naplnění volného času

- učí se aktivně a smysluplně trávit volný čas, vybírá vhodné aktivity
- plánuje své pracovní činnosti
- vhodně relaxuje
- rozvíjí své zájmy a záliby
- umí říci „ne“ na nevhodné aktivity

7.3 Časový plán ŠD

Časový plán školního vzdělávacího programu je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu. Plán ŠD je rozvržen do 4 bloků, které zohledňují významné dny, tradice a zvyky v průběhu roku, zajímavá i důležitá témata. Pedagog při výběru činností přihlíží k individuálním potřebám a zájmům účastníků i k aktuální situaci. Vzhledem k zařazování metod vzdělávacího programu Začít spolu se účastníci aktivně zapojují do výběru témat, plánování činností a díky tomu jsou tvořené roční plány doplňovány v průběhu daného školního roku.

1. blok

Téma: podzim, škola a okolí jako místo k životu, lesní ekosystém

2. blok

Téma: zima, Vánoce (tradice a zvyky), zvířata a ptáci v zimě, karneval

3. blok

Téma: jaro, Velikonoce (tradice a zvyky), dopravní výchova, zdravý životní styl

4. blok

Téma: léto, sport, rodina, prázdniny

8 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ÚČASTNÍKŮ NADANÝCH, MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

8.1 Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

Účastníkem se speciálními vzdělávacími potřebami je účastník, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. I v případě zájmového vzdělávání mají tyto účastníci právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření. Organizace a podmínky zapojení účastníka se speciálními vzdělávacími potřebami do aktivit zájmového vzdělávání ve ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Komunikací se školským poradenským zařízením je pověřena zástupkyně ředitele pro ŠD, která rovněž spolupracuje se školním poradenským pracovištěm (ŠPP) naší školy, které je tvořeno výchovným poradcem a metodikem prevence.

Specifické pedagogické cíle pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

- respektujeme specifika účastníka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ŠD
- v případě potřeby zajistíme speciální a kompenzační pomůcky
- spolupracuje při tvorbě IVP či PLPP v oblasti zájmového vzdělávání
- přítomnost asistenta pedagoga
- rozvoj komunikačních schopností u cizinců

Vzhledem k architektice školy nejsme družina, která by se mohla věnovat účastníkům vážně tělesně postiženým.

8.2 Podmínky vzdělávání účastníků nadaných a mimořádně nadaných

Při způsobu vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných účastníků vycházíme především z principu nejlepšího zájmu žáka, snažíme se co nejvíce stimulovat potenciál účastníka s ohledem na jeho individuální možnosti, včetně různých druhů nadání.

Nadaný žák vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaný žák je žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Organizace a podmínky zapojení účastníků nadaných a mimořádně nadaných do aktivit zájmového vzdělávání ve ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Komunikací se školským poradenským zařízením je pověřena zástupkyně ředitele pro ŠD, která rovněž spolupracuje se školním poradenským pracovištěm (ŠPP) naší školy, které je tvořeno výchovným poradcem a metodikem prevence.

Specifické pedagogické cíle pro děti nadané a mimořádně nadané:

- spolupracujeme při tvorbě IVP či PLPP v oblasti zájmového vzdělávání
- doplňkové aktivity v oblasti jejich nadání a zájmu

9 EVALUACE

Cílem evaluace je hodnocení, ověřování a zlepšování kvality činností ve školní družině. Hodnocení probíhá na základě stanovených cílů.

Vnitřní evaluace probíhá na třech úrovních:

1. *individuální* – průběžné sebehodnocení vychovatelů
2. *týmová* – společná evaluace kolektivu, která navazuje na sebehodnocení a vede k dalšímu zlepšování a zkvalitňování činností ve družině; sdílení zkušeností a znalostí
3. *vedení školy* – kontrolní činnost vedení, rozbor dokumentace, vyhodnocení naplňování vytyčených cílů

Vnější evaluace = zpětná vazba od účastníků a zákonných zástupců

Techniky evaluace:

- výroční zpráva školy
- pozorování účastníků, rozhovory, reflexe činností a aktivit
- zpětná vazba od účastníků školní družiny
- zpětná vazba od zákonných zástupců

10 MATERIÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Školní družina v Žákovské ulici má 3 oddělení. Tato oddělení mají pro svoji činnost k dispozici tři herny a upravené půdní prostory, které slouží k relaxačním účelům. Školní družina v Heřmánkové ulici má 2 oddělení, které má k dispozici jednu hernu a jedno oddělení využívá prostor kmenové třídy v patře.

K pohybovým aktivitám využívá školní družina na obou budovách školní hřiště, školní zahradu a tělocvičnu. Velikým kladem pro vycházky je pěkná příroda v okolí škol.

Materiální podmínky: z příspěvků na školní družinu se dětem pořizují hračky, hry, výtvarný materiál, časopisy, divadelní představení, odměny pro účastníky, materiální vybavení aj.

11 PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

Je nutné zajistit nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální. Vnitřní řád školní družiny obsahuje podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

11.1 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci
- zveřejnění provozních řádů
- pravidelná kontrola prostor a zařízení

11.2 Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- věková přiměřenost
- motivující hodnocení
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- včasná informovanost rodičů o činnosti školní družiny

12 ZVEŘEJNĚNÍ ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

ŠVP školní družiny je přílohou ŠVP ZV „Škola pro spokojené a zdravé děti“, a je k dispozici v ředitelně školy. Je k dispozici v herně školní družiny a dále jej můžete najít na webových stránkách naší školy.

Školní vzdělávací program školní družiny byl projednán zástupkyní ředitele pro ŠD s vedením školy, platnost dokumentu je od 1. 9. 2025.

Ing. Radek Vystrčil
ředitel školy

Bc. Jana Fořtová
zástupkyně ředitele pro ŠD